

VISIE OP DE JEUGD VOOR GEMEENTEN

UNICEF Nederland moedigt gemeenten aan om een visie te ontwikkelen op het opgroeien en de ontwikkeling van de jeugd en wat de verantwoordelijkheid van de gemeente daarbij is. Een visie die de afzonderlijke beleidsdomeinen overstijgt en verder wordt uitgewerkt in regelgeving, beleid en praktijk.

Gemeenten blijken regelmatig zoekend te zijn in hoe ze een visie op de jeugd kunnen ontwikkelen. Daarom stelde Child Friendly Cities Nederland een stappenplan op om met 6 vragen de visie op de jeugd in uw gemeente vorm te geven.

Een visie op de jeugd is belangrijk omdat in Nederland 3.3 miljoen minderjarigen wonen, ruim achttien procent van de bevolking. Gemeenten vormen de directe leefomgeving van kinderen en jongeren, gemeentelijk beleid heeft dan ook rechtstreeks invloed op hun ontwikkeling. Met een duidelijke visie op de jeugd wordt een sterke basis gelegd voor een gezonde, veilige en kansrijke omgeving om in op te groeien.

Wat brengt een visie op de jeugd?

- Het geeft erkenning voor kinderen en jongeren dat zij binnen hun gemeente worden gezien, gehoord en betrokken doordat duidelijk is hoe beleid de jeugd ondersteunt.
- Het zorgt voor samenwerking over de domeinen heen en voor minder fragmentatie van beleid en maatregelen waardoor deze een integraal geheel vormen.
- Het geeft de inwoners van een gemeente, en kinderen en jongeren in het bijzonder, duidelijkheid over wat van de gemeente verwacht kan worden.
- Het geeft houvast bij (moeilijke) beslissingen, ook in de waan van de dag of bij incidenten.
- Het geeft een blik op de toekomst. Door naar het perspectief van kinderen en jongeren te kijken wordt ook gekeken naar de wereld van morgen. Dat zorgt voor duurzaam beleid gericht op de lange termijn.

STAPPENPLAN VISIE OP DE JEUGD

Aan de hand van de volgende stappen kan de gemeente een visie op de jeugd formuleren:

1 Verantwoordelijkheid gemeente bij het opgroeien van kinderen en jongeren

Welke invulling geeft de gemeente aan haar taken en verantwoordelijkheden? Welke rol ziet de gemeente voor zichzelf bij het opgroeien en de ontwikkeling van kinderen en jongeren?

Uitleg: op basis van wet- en regelgeving en het VN-Kinderrechtenverdrag hebben gemeenten bepaalde taken en verantwoordelijkheden als het gaat om het veilig, gezond en kansrijk opgroeien van kinderen en jongeren. Dit zijn vaak de minimale (rand)voorwaarden waar een gemeente voor moet zorgen. Hoe wil de gemeente daar invulling aan geven en welke rol neemt de gemeente aan ten aanzien van het veilig, gezond en kansrijk opgroeien van kinderen? Is deze rol gelijk aan de toegekende taken of groter? Dichtbij kinderen en jongeren of veraf? Ondersteunend aan het gezin of aan het kind zelf? Reageert de gemeente voornamelijk reactief of handelt de gemeente preventief? En via grote projecten of kleine initiatieven?

2 Verantwoordelijkheid samenleving bij het opgroeien van kinderen en jongeren

Welke rol en verantwoordelijkheid verwacht de gemeente van de samenleving bij het opgroeien van kinderen en jongeren binnen de gemeente?

Uitleg: de ontwikkeling van kinderen en jongeren staat altijd in verband met de context waarin zij opgroeien. Daarom is het belangrijk dat de gemeente kijkt naar de verschillende schillen om kinderen en jongeren heen. Wat verwacht de gemeente bij het opgroeien van kinderen en jongeren van ouders, verzorgers en het informele netwerk? En wat verwacht de gemeente van het maatschappelijk middenveld (scholen, vrijetijdsverenigingen, (jeugd)gezondheidszorg etc.)?

Denkoefening bij vraag 1 en 2

Besprek met elkaar wat het kindbeeld is van de gemeente. Hierbij stilstaan kan de gemeente ondersteunen bij het vaststellen welke verantwoordelijkheden de gemeente en de samenleving hebben bij het opgroeien van kinderen en jongeren en hoe de gemeente invulling wil geven aan haar eigen taken en verantwoordelijkheden.

Uitleg: hoe kijkt de gemeente naar de ontwikkeling, positie en rol van kinderen en jongeren binnen het gezin en in de gemeente? Hoe ziet dit er in een ideaal scenario uit? Wat kunnen kinderen en jongeren volgens de gemeente? Moeten kinderen en jongeren vooral beschermd worden, of moeten ze kansen krijgen om mee te denken? Hoeveel mogen ze van de gemeente vragen? Hoeveel ruimte is er voor hen om fouten te maken? En verandert dat beeld gedurende de levensloop van kinderen?

3 Belangen van kinderen en jongeren binnen besluitvorming en wet- en regelgeving

Hoe wil de gemeente de belangen van kinderen en jongeren meenemen in besluitvorming en de ontwikkeling van wet- en regelgeving? Welk gewicht wil de gemeente aan deze belangen toekennen?

Uitleg: Het is belangrijk dat de gemeente bij elk vraagstuk in kaart brengt wat de belangen van kinderen en jongeren zijn en welk effect het vraagstuk op hun ontwikkeling heeft. De gemeente dient de belangen van kinderen en jongeren voorop te stellen bij alle maatregelen die hen aangaan. Kinderen en jongeren hebben hier volgens art. 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag recht op. Wilt u meer weten over dit recht? [Bekijk dan hier](#) onze uitleg van art. 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag aan gemeenten.

4 Betrekken van kinderen en jongeren bij besluitvorming en wet- en regelgeving

Hoe faciliteert de gemeente mogelijkheden voor kinderen en jongeren om op een [betekenisvolle manier](#) te participeren?

Uitleg: kinderen en jongeren hebben het recht om hun mening te geven over alle zaken die hen aangaan, zo volgt uit art. 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag. Wilt u meer weten over dit recht? [Bekijk dan hier](#) onze uitleg van art. 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag aan gemeenten.

5 Werkwijze, beleid en uitvoering gemeente in overeenstemming met de visie

Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat de werkwijze van ambtenaren, de totstandkoming van beleid en de uitvoering daarvan in overeenstemming is met de visie op de jeugd?

Uitleg: de visie op de jeugd is overkoepelend en daarom is het belangrijk dat de gemeente vaststelt hoe de visie doorwerkt in de verschillende beleidsdomeinen van de gemeente. Wie is/zijn hier verantwoordelijk voor? En wordt er geëvalueerd of de visie op de jeugd wordt meegenomen in de verdere uitwerking van beleid. Zo ja, wanneer en hoe vaak?

6 Budget

Hoeveel wil de gemeente besteden aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren en hoe is dat te zien in de begroting?

Uitleg: om uitvoering te kunnen geven aan de visie op de jeugd, is het belangrijk dat daarvoor geormerkt budget is. Door budgetten toe te kennen, kan ook gemonitord worden of het budget op de juiste manier besteed wordt.